

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm. Iduns Kungl. Hofboktr.

N:r 23 (546)

Fredagen den 10 juni 1898.

11:te årg.

Prenumerationspris pr år: Idun ensam kr. 5:— Iduns Modet., fjortondagsuppl. > 5:— Iduns Modet., månadsuppl. > 3:— Barngarderoben > 3:—		Byrå: Klara södra kyrkog. 16, 1 tr. Öppen kl. 10—5. Allm. telef. 6147. Rikstelef. 1646.	Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas säkrast kl. 2—3. Redaktionssekr.: J. Nordling.	Utgifningstid: hvarje fredag. Lösnummerpris 15 öre (lös:n: endast för kompletteringar.)	Annonnspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.
---	--	--	---	--	---

Rosalie Olivecrona.

Just nyss har ett dödsbud ingått, som i vida kretsar sprider sorg, saknad och förstämning: fru Rosalie Olivecrona har efter en lång, tärande sjukdom den 4 juni detta år slutat sitt rika, verksamma lif. Otaligt många enskilda stå i en varm, djup tacksamhetsskuld till henne och skola alltid minnas hennes allt omfattande intresse och hennes lifliga deltagande i andras glädje och sorg. Men äfven i det offentliga har hon gjort en betydande insats, och särskildt ifrade hon med sitt skarpa förstånd och sin vakna blick för att höja kvinnans ställning här i vårt land. Kvinnorörelsen hos oss har haft många varma förkämpar, och bland dessa intog fru Olivecrona en framstående plats.

Rosalie Olivecrona var född den 9:e dec. 1823 i Stockholm, hvarest hon äfven framlefde sina första barnår. Redan vid denna tid visade hon stor håg för studier och klädde ofta sina tankar i en poetisk form. Då professor A. Fryxell, år 1831, grundade den s. k. »Wallinska skolan», och den kvinnliga undervisningen så att säga fördes in på nya banor, inträdde den unga flickan i denna skola såsom en af dess första lärjungar. Till sin stora sorg måste hon redan 1839 afbryta sin skolgång, emedan hennes föräldrar lämnade staden och flyttade till en landtegendom, där den unga flickan alldeles på egen hand fick försöka utvidga sina kunskaper. Till all lycka ägde fadern ett mycket stort bibliotek, ur hvilket

hon hämtade näring för sin vetgirighet. Hon svärmade för naturen och ströfvade helst ensam omkring i skogen, öfverlämnande sig åt sina ungdomliga, djärfva drömmar och tankar; en innerlig önskan att en gång utföra något verkligt godt föresväfvade henne ständigt som ett mål att sträfva efter. Utan att hafva rönt något yttre inflytande, kom hon till insikt om de stora brister som vidlåde den kvinnliga undervisningen. Hela hennes inre upprördes vid tanken på den orättvisa skillnaden som rådde mellan gossens och flickans uppfostran, och hon fick klart för sig, att hennes sträfvan skulle gå ut på att höja kvinnans ställning i vårt land.

Åren gingo emellertid, och vid 28 års ålder hade hon ännu ej kunnat utföra något, då en plötslig förändring inträdde i hennes lif. En af hennes väninnor hade åtföljt en familj till Syd-Karolina och trufdes där mycket bra. R. Olivecrona, som städse längtat efter att få komma ut i världen, tänkte sig nu äfven möjligheten att få resa, i synnerhet då väninnan uppmanade henne att komma. Efter många strider fick hon äntligen 1851 sina föräldrars tillåtelse att resa till Amerika för att där förtjäna sitt uppehälle. Vid den tiden väckte det ett oerhördt uppseende, att en ung flicka ensam anträdde en så lång resa, men detta afskräckte henne ej, ty hennes själfständiga, frihetsälskande sinne ingaf henne mod, hopp och tillförsikt. Efter en rätt besvärlig resa landsteg hon i Charlestown,

O, vill du komma till den högsta sanning?
Var barnsligt from och slut dig till naturen,

Försök att stafva hennes blomsterbibel.
Dess första mening rörer tro och kärlek.

C. A. Adlersparre.

där hon på det hjärtligaste mottogs af en svensk familj, genom hvilkens förmedling hon snart erhöill plats som lärarinna vid Limestone-seminariet. Där, liksom på en annan plats, som hon senare antog, var hennes tid strängt upptagen; men hon fann dock alltid tillfälle att ägna sig åt egna studier. Energi, flit och uthållighet voro städse utmärkande drag hos henne. Efter ett par års vistelse i Amerika greps hon af hemlängtan och beslöt sig för att anträda återresan. Som hon var ekonomiskt oberoende, kunde hon tillfredsställa sitt begär att se mera af världen, hvarför hon under sin hemfärd tog en mängd omvägar, dels i Amerika och dels i Europa. Med sitt klara, skarpa förstånd förstod hon att i sig upptaga allt det bästa, hon påträffade under sina resor; genom sitt fina, intelligent väsen och sin älskvärda personlighet tillvann hon sig vänner, hvart hon kom, och med tungt hjärta skildes hon ifrån dem. Under sin långa vistelse utomlands hade hon läst och sett åtskilligt samt utvecklat sig mycket, i det hon nått en djupare själfkänedom och betydligt vidgat sin lifserfarenhet; hon hyste nu en innerlig önskan att skaffa sig en verkningskrets, som skulle skänka henne glädje och tillfredsställelse. Hennes föräldrar hade under tiden flyttat till Stockholm, hvilket mycket underlättade denna hennes sträfvan.

Kort efter sin hemkomst lärde hon känna Fredrika Bremer och Sophie Leijonhufvud, sedermera friherrinnan Adlersparre, i hvilken hon fann den vän, som hon så länge längtat efter. Vid denna tid framkallade det på många håll mycken ovilja, att det fanns kvinnor, som ville göra allt för att förbättra kvinnans ställning, och i flere tidningar blefvo de och deras sträfvanden häftigt angräpnade. R. Olivecrona kände djupt det sårande i detta tillvägagående och skref därför en uppsats, som utkom i en då mycket spridd tidning. Ingen, med undantag af hennes mor, hade en aning om, hvem som hade författat denna artikel, och först mycket senare blef detta allmänt känt. Emellertid var denna förträffliga uppsats den första anledningen till de båda vännernas företaget att tillsammans utgifva en tidskrift, hvars syfte skulle vara att verka för nyssnämnda ändamål.

Men det dröjde ej länge, innan Rosalie Roos — detta var fru Olivecronas flicknamn — fann ett verksamhetsfält i sitt eget hem. Hon gifte sig nämligen år 1857 med professorn i juridiska fakulteten i Upsala K. S. D. Olivecrona och åtog sig vården om hans fyra barn i ett tidigare äktenskap. Då prof. Olivecrona längre fram utnämndes till justitieråd, flyttade familjen till Stockholm, där den sedan bott. Med honom, som åtnjuter stort anseende bland de rättslärd i Europa, gjorde hon flere gånger vidsträckta resor, och öfverallt fann hon material, som kunde gagna hennes sträfvan. Hon bevistade äfven tillsammans med honom flere kongresser, t. ex. i Dublin (1861), i Köpenhamn (1869), i Brüssel (1872), i Stockholm (1874), Budapest (1876) och Penitentiärkongressen i Stockholm (1878),

vid hvilket tillfälle en af fru Olivecrona författad uppsats öfver Mary Carpenter upplästes.

År 1859 utkom det första häftet af »Tidskrift för hemmet», den första i sitt slag här i Sverige. Fru Olivecrona och fru Adlersparre redigerade densamma, och under två år lyckades de bibehålla sin anonymitet. Denna tidskrift, som utkommit under en tidrymd af 27 år, har utan tvivel mycket bidragit till att föra kvinnörelsen in på en god och sund väg; men många svårigheter hade man att bekämpa, innan tidskriften lyckades förvärfva sig anseende. Fru Olivecrona, hvars hushåll hade blifvit större och som till följd därav var mycket upptagen i sitt hem, kunde ej utan fara för öfveranstängning fortsätta med detta henne så kära arbete. Hon hade uppställt för sig den lefnadsregel att alltid låta familjen och hemmet intaga första platsen; blott de korta fristunderna finge ägnas åt annat arbete. »Charity begins at home» var alltid ledtråden för hennes handlingar, och den följde hon troget till det sista.

Efter ett nioårigt samarbete med fru Adlersparre drog fru Olivecrona sig således tillbaka, ehuru hon kvarstod som medarbetare i tidskriften; flere af henne författade uppsatser hafva förekommit i densamma, som t. ex. »Om kvinnans religiösa uppfostran», »Kvinnan och välgörenheten», »Ett ord i skolfrågan», »Kvinnan och sjukvården», »Om hushållsskolor», »Kvinnan som läkare» m. fl. Dessutom har fru Olivecrona skrivit flere uppsatser i äfven andra tidskrifter. Genom den mängd statistiska uppgifter öfver kvinnans arbete i Sverige, som hon gjorde för välldutställningarna i Wien och Filadelfia, har hon lämnat ett ytterst viktigt bidrag till litteraturen på detta område. Hennes mångsidiga intresse gjorde sig äfven gällande på flere andra områden och har lämnat djupa spår efter sig såväl i Upsala som framför allt här i Stockholm. I »Föreningen för sinnesslöa barns vård» var hon allt ifrån dennas stiftelse till det sista en verksam medlem; med samma ifver ägnade hon sig åt de intressen, som omfattas af »Sällskapet för arbetsflitens befrämjande», hvarjämte hon på ett mycket verksamt sätt deltog i stiftandet och underhållet af ett arbetshem för idioter.

Tillsammans med 11 andra fruntimmer verkade hon med största intresse för anskaffandet af en försäljningslokal, där omedlade kvinnor kunde inlämna sina arbeten till försäljning. En sådan lokal öppnades år 1890 under namn af »Bikupan», och det visade sig snart, att ett djupt känt behof härmed blifvit tillfredsställt. Denna försäljningslokal har ständigt blifvit utvidgad och åtnjuter stort anseende. Fru Olivecrona var från första början af detta företag ordförande i »Bikupans» styrelse, och i denna egenskap åtog hon sig äfven den högsta ledningen af exponerandet af de svenska kvinnliga arbetena vid utställningen i Wien 1873, vid hvilket tillfälle dessa arbeten för första gången voro systematiskt representerade. År 1893 erhöill hon äfven i uppdrag att leda och ordna den svenska

kvinnans utställning på expositionen i Chicago, men sedan hon hjälpt att organisera arbetet och lyckats bilda en komité för detta ändamål, drog hon sig tillbaka; vissa familjeförhållanden jämte hennes framskridna ålder förmådde henne att taga detta steg. Ännu hösten 1896 bevistade hon den internationella Kvinnokongressen i Berlin och tog med lifligt sinne del i alla dess förhandlingar. Ända in i det sista följde hon med glädje och vaket intresse hvarje sträfvan på detta område; och mången, som nu står sörjande vid hennes bår, skall med varm tacksamhet minnas henne, som genom sitt energiska ingripande, sitt varma hjärta och sitt innerliga deltagande gjort så oändligt mycket godt.

Anna Lindhagen.

Kvinnofrågorna vid 1898 års riksdag.

II.

(Forts. o. slut.)

Som bekant upprätthålles tjänstgöringen inom postverket till stor del genom en mängd e. o. postexpeditörer, hvilka under många och långa år icke kunna få någon förbättring i sin knappa ekonomiska existens, enär antalet ordinarie befattningar är så ytterst ringa i jämförelse med behofvet. Dessa extra ordinarie befattningar uppehållas, som vi veta, till stor del af kvinnor. I år förelåg vid riksdagen förslag att råda bot på nämnda missförhållande genom inrättande af flere ordinarie postexpeditörsbefattningar. Detta afslogs visserligen nu af riksdagen, men finansministern erkände behofvet af en ändring och lofvade att nästa riksdag framlägga förslag i ämnet. Märkligt var, att vid frågans behandling framkom från ett par prästerliga senatorer samma tal som domkapiteln fört i fråga om lärarinnorna. De ville vara med om den gård af rättvisa, som låg i en förbättring af postexpeditörernas ställning, men denna borde tillkomma endast de manliga tjänstemännen, ty kvinnans inträngande på dessa arbetsområden vore till skada för familjelifvet. Skola då dessa herrar aldrig lära sig inse, att familjelifvet bäst gagnas genom att bereda kvinnan själfständighet, så i hemmen som i det offentliga lifvet, och att familjelifvet af intet neddrages så mycket, som då den unga kvinnan för sitt uppehälle måste taga till godo första bästa äktenskapskandidat, som anmäler sig? Och om ingen man anmäler sig, hvad har familjelifvet då för gagn af att kvinnan vägras begagna sig af de förmögenheter, som gifvits henne af samma försyn, till hvars vishet äfven männen måste lita? Det är att hoppas, att då frågan nästa år återkommer, regering och riksdag härutinnan skola visa sig mera fördomsfria, än hänsynen till stelnade dogmer tillåter vördig prästerskapet. En gammal fråga, nämligen om beredande af ålderdomsunderstöd åt barnmorskor,

har i år ryckt mycket nära sin lösning. Frågan om ålderdomsunderstöd åt barnmorskor berör ju på grund af sitt samband med allmänna hälsovården ett verkligt statsintresse, och skall man kunna begära ett fullt tillfredsställande utfövanne af med denna tjänst förenade plikter och ej afskräcka för yrket lämpliga kvinnor att ägna sig däråt, måste man ock sörja för, att barnmorskorna blifva bättre tillgodosedda i ekonomiskt hänseende och ej behöfva motse en ålderdom i nöd. Denna fråga har ock gång efter annan förekommit i riksdagen, men hittills fallit, hufvudsakligen därför att man begärt ålderdomsunderstöd åt hela den legitimerade barnmorskekåren, omkring 2,500 personer. I år inskränkte man sig till att begära sådant understöd endast åt barnmorskor, som äro anställda i någon kommuns tjänst, alltså omkring tre fjärdedelar af hela kåren. Och denna gång vanns riksdagens bifall; visserligen hade det mäktiga statsutskottet afstyrkt motionen, men då de erinrades om den viktiga roll barnmorskorna spela vid herrars statsutskottsledamöters första framträdande i lifvet, gifvo äfven de efter, och resultatet blef en skrivelse till k. m:t i ämnet. Dessutom anvisades 3,000 kr. till anordnande af repetitionskurser för äldre barnmorskor och till beredande af fri bostad eller hyresbidrag åt deltagarinnorna däri, under den tid de genomgå dessa kurser.

En kvinnofråga med sorglig bakgrund har äfven varit föremål för riksdagens behandling. Den gäller de barn, som döpas i okända föräldrars namn. Under Gustaf den tredjes njutningslystna dagar vidtogs i syfte att minska antalet barnamord den humanitära åtgärden, att kvinna, som ville vara okänd, kunde få sitt barn döpt och antecknad i kyrkoboken, utan att hon behöfde uppgifva sitt namn. Tidsomständigheterna ha emellertid under de gångna 120 åren, som detta stadgande ägt bestånd, skapat något helt annat än hvartill det ursprungligen var ämnadt. I stället för att vara en nödfallsåtgärd, som afsågs att mera sällan anlitas, har den numerä blifvit underlaget för, kan man säga, en hel industri. Endast i Stockholms territoriella församlingar uppgår antalet barn, som döpas i okända föräldrars namn, till i medeltal 530 för år, år 1894 steg antalet till 750 barn. Tager man i betraktande barnmorskornas verksamhet och i tidningsannonser alltid synliga omsorger för de barnaföderskor, som »vilja vara okända», kan man icke värja sig för den tanken, att dessa vederbörande bygga på denna tillåtelse som ett godt medel att skaffa sig goda inkomster. Af flere tecken att döma torde det ock ofta bero på barnmorskorna att barnaföderskorna blifva i kyrkböckerna antecknade såsom okända mödrar, ehuru det måhända från början icke varit deras afsikt. Barnmorskorna äro nämligen skyldiga att vid hemlig förlossning uppmåna modern att uppteckna sitt namn och hemvist å ett papper, hvilket försegladt sedan förses med dopförrättande prästens sigill och bör af modern för hennes egen såväl som barnets framtida säkerhet noga förvaras. Men denna skyldighet synes en del barnmorskor icke uppfylla och i åtskilliga fall tyckes det till och med vara från barnmorskans, som modern erhåller impulsen till att låta barnet döpas i okända föräldrars namn. Härigenom kan emellertid barnet lätt för-

lora sin arfsrätt, ty sådan tillkommer det, endast om modern låtit anteckna det i kyrkboken som sitt. För att afhjälpa detta och andra härmed följande missförhållanden, men ändock icke beröfva den olyckliga modern nödigt skydd, har riksdagen tänkt sig att barnaföderskorna borde lämna förseglad uppgift om sig och barnet och att denna uppgift, sedan den vitsordats af barnmorskans, skulle med föreskrift om dess hemlighållande aflämnas till förvar å en för riket gemensam plats, t. ex. statistiska centralbyrån. En skrivelse i detta syfte till k. m:t antogs af båda kamrarna.

På tal om dop må nämnas, att lektor Waldenström ville hafva förbud för vederbörande präst att som faddrar anteckna andra än som verkliga varit vittnen till dopet, men detta afslogs af riksdagen, som ej kunde finna att något missbruk skett härutinnan.

Enär antalet barn, som aldrig vaccineras, är stadt i starkt stigande, och en del okunniga vaccinatorer fuska i yrket, hade regeringen framlagt ett förslag till ny förordning om skyddskoppypning, men detta afslogs lyckligtvis af riksdagen. Lyckligtvis, säga vi, ty visserligen bör icke faran af okunniga eller vårdslösa vaccinatorer underkännas, men de stränga bestämmelser och dryga bötesbelopp, hvarmed förslaget var rikt rustadt, skulle säkerligen å andra sidan orsakat våra husmödrar stora olägenheter och svårigheter, vida öfvervägande fördelarna.

Till sist återstår att nämna, att generaldirektör Wieselgren fann lämpligt att i Första kammaren i ytterst hårda ordalag fördöma Stockholmsdamernas »afguder» af Henrik Ibsen och alldeles särskildt fröken Ellen Key's hyllningstal till skalden. Men då denna sak afhandlats på annat ställe i Idun, nöja vi oss här med att uttala att det ju alltid är godt och bra att kvinnörelsens yttringar i ena eller andra afseendet numera väcka genljud och uppmärksamhet i riksförsamlingen, och att vi må hoppas, att de därstädes skola mötas af ett allt insiktsfullare och noblare förstående.

”Mödrar emellan.”

XXIV.

Vid min sekretär.

Vid min gamla sekretär blicka så många porträtt emot mig. Än dröjer jag vid en grupp af fyra barn, två gossar och två flickor, än vid den lille minste, som ännu ej var kommen när gruppen togs. Den äldste är nu tjugo, den yngste fem år. Huru mycket oförstånd, huru många missgrepp ha ej gjort hvarje erfarenhet dyrköpt! Vi se hur omsorgsfullt trädgårdsmästaren bereder jorden om våren. Han gräver upp ogräsrotterna och gifver den rik näring. Den unga moder, som känner det spåda lifvet spritta inom sig, må ej glömma, att det behöfver god jord för att växa och trivas. Hon måste gifva akt på sina känslor och böjelser, gå till rätta med sig själf och rensa bort allt, som ej är sundt och rent. Hon tvingas att försaka åtskilliga af sällskapslifvets nöjen; naturen vill därmed lik-som taga henne litet afsides, på det att hon må uppfostra sig till sitt ansvarsfulla kall.

Modern, som bäst känner till barnets kropp och själ, bör med stöd af den starka kärleksfulla fadersmyndigheten ha full frihet vid dess uppfostran. Utan aga ger denna oftast klena resultat. Äfven jag hyllar den gamla satsen: »Bøj vidjan, medan hon är grön, så blir hon både smidig och skön!» Straffet bör följa omedelbart på förseelsen och må bestå i en ordentlig risbastu, gifven med lugn och eftertryck. Örflar, ruskningar o. d. göra barnet trotsigt och för-

svaga föräldrarnes auktoritet. Lofva aldrig något, utan att hålla det, förbjud och befall så litet som möjligt, skilj noga på drumlighet och olydnad, och låt bli att »gnata». Framför allt, gif akt på er själfva! Exemplet makt är större än någon annan. Känner modern sig ur jämnvikt, så måste hon vara ensam en stund, till dess det dåliga lynnet eller retligheten försvunnit. Jag plågas ofta af hufvudvärk och är då oduglig för allt arbete samt måste tillbringa hela dagar i mörkt rum. En dag då jag ej det minsta hade hufvudvärk, men alla små förtretligheter tycktes ha stämt möte, blef jag retlig och låt det gå ut öfver min omgivning. Min äldsta dotter betraktade mig uppmärksamt och sade med det varmaste deltagande: »Stackars lilla mamma, som har hufvudvärk! Jag skall släppa ner rullgardinerna i sängkammaren och hålla skynken tysta, så att mamma får hvila.» Jag rodnade af blygsel, och inne i sängkammaren bad jag en varm bön om större uppmärksamhet på mig själf.

Barnet, det lilla som det stora, älskar glädjen. Gör den bofast i ditt hus, men bannlys öfverflöd och stora tillställningar. Hvarje högtidsdag bär på sin särskilda festprägel, men firas inom familjekretsen. Duka bord med blommor och ljus, »bulla upp» som för det raraste frammande, men gästerna vare endast husets folk. Läsnings af »roliga böcker» kan med skäl räknas till hemmets nöjen. De ungas lektyr bör visserligen öfvervakas, men censuren får ej vara så sträng, att alla romaner bannlysas. Vår tid är så fattig på fantasi, att vi må se till, huru vi kunna nära i stället för att undertrycka den. Barnen växa upp, gossar och flickor tillsammans, friska och härdade till kropp och själ, lekande med hvarandra, afslipande hvarandras kantigheter och gemensamt deltagande i hemmets små bestyr. Men så kommer skolan och vill göra sitt inflytande gällande.

Detta är för modern en kritisk tid. »Jag måste läsa min läxa,» svarar flickan, när man ber henne ställa i ordning kaffebrickan eller kläda af lille bror. »Jag hinner inte för min läxa,» svarar gossen, när han tillsäges att gå ett ärende. Modern får ej för denna invändning gifva efter. Väl må barnen få god tid till skolans arbete, och väl må deras ambition väckas, men framhåll oupphörligt för dem, att de skola lära för lifvet, ej blott för ett vackert terminsbetyg, och att hemmets lärdomar därför äro lika viktiga som skolans. Befaras öfveranstängning, så låt flickan hellre sluta ett ämne än församma hemmets små kärlekstjänster. Det är moderns skuld om barnen blifva ohjälpliga egoister eller pockande främlingar inom familjekretsen.

Flickorna äro ofta smeksamma. Stora långa, tösen kommer och sätter sig i mammans knä för att »smila litet». Gossen vid ungefär samma ålder gör smått narr däraf, men hans ömhetsbehof är nog lika djupt. Han sitter lutad öfver boken och modern går förbi. Hon stryker honom lätt öfver håret; han ser upp med en blick, så rik och varm som den ömmaste smekning. Ännu är modern också barnens förtroga. Må hon då aldrig ha så bråttom, att hon ej hinner att deltaga, trösta och framförallt med intresse höra på. Det är just det personliga intresset barnet fordrar, och hon är närmast att ge det. Låter hon nu barnet glida ifrån sig, anstränger hon sig sedan förgäfvat att återfå det förlorade. Hon mister icke sin myndighet genom att vara deras kamrat, tvärtom, men hon förblir den ledande, utan att de känna det. Ett villkor är dock att hon förstår att mottaga ett förtroende. Därtill fordras grannlagenhet, kanske mest när det gäller ett barn, en ungmö eller en yngling. En blick kan störa det. Ett tonfall kan skorra i det känsliga örat, och förtroendet uteblir.

Ömtåliga ämnen finnas, som barn vid olika ålder börja att tänka öfver, och det är moderns plikt att så småningom inviga dem i hvad de härom böra veta.

Det är i hemmet som personligheten danas. Det är på hemmen det beror, om barnen skola segra eller gå under i den hårda kampen för tillvaron.

Så hjälpe oss Gud att gifva våra barn goda hem!

Ser du, hur en svelemamma korta höstedagar jämt framför den unga flocken genom rymden jagar?
Hör du gälla lyströpsropen genom luften skära,
när de ungas ringar öfvas att sig jämnvikt lära?

*Uppåt öfver vida fälten,
framtåt hon dem tvingar,
och hon tål ej veka senor
eller svaga vingar.*

*Är hon då ej samma moder,
som i nästets gömma
gaf de späda lif och näring
och sin vård den ömma?
Har hon glömt, att dunig vinge
mjukt dem kunde bädda,
eller att sitt lif hon vägat
för att deras rädda?*

*Ack! nog är hon än densamma,
men hon känner världen,
och hon rustar nu de sina
till den stora färden.
När mot hösten flyttningståget
drager öfver hafven,
vill hon icke se sin skara
i dess väg begrafen.
Där kan ingen ömhet visa,
ingen hjälp är nära.
Öfver hafvets böljor måste
egna vingar bära.*

*Fortsätt, lilla svallemamma!
Härda hvarje sena!
Hvad din unga flock skall möta
vete Gud allena!*

Anna.

XXV.

En gränad moders erfarenheter i barnavård.

En mor, som haft lyckan själf med godt resultat fostra många barn, lämnar här, på Iduns uppmaning, med nöje sina erfarenheter till unga mödrars tjänst.

Då den önskan uttryckts, att de meddelade erfarenheterna skulle hållas så personligt som möjligt, får jag ju börja så: Jag var ej fyllda tjugu år, då vårt äktenskap välsignades med en son. Fullkomligt oerfaren i allt hvad barnavård hette, stod jag rätt handfallen, när det gällde att taga hand om vår lille älskling. Jag fick då af vår läkare det rådet att till hjälp och ledning skaffa mig professor Melins utmärkta lilla bok »Späda barns vård». (Det väsentligaste af detta, af vederbörande auktoritet högt skattade arbete återfinnes i vår almanack för år 1876.) Och med så goda råd och anvisningar blef det mig en lätt sak att förhjälpa den lille varelsen till högönsklig välmåga.

Om alla mödrar, som verkligen vilja sina smås bästa, äfven om det skulle kosta deras egen bekvämlighet och inkräkta på deras nöjen, blott studera här nämnda lilla broschyr, veta de allt hvad de behöfva veta för att med god framgång vårda ett friskt barn under de första lefnadsåren. Vid sjukdom och andra abnorma fall bör alltid läkares hjälp tillkallas.

Många tycka kanske, att Melins metod är föråldrad och att man borde hänvisa unga mödrar till yngre författare. Men hvarför förkasta det bepröfvade goda för nytt, hvars värde man föga känner? Fostrad efter professor Melins metod har kring mig vuxit upp en stor barnskara med sällsynt stark kroppskonstitution utan vank och lyte.

Efter första lefnadsåret spelar icke längre fysikens vård största rollen; vare härmed långt ifrån sagdt att den nu är oviktig, tvärtom bör den med största omsorg fortsättas, men den måste från ungefär denna tid gå hand i hand med den moraliska uppfostran.

Att all fostran, både den fysiska och den psykiska, skall hafva till mål barnets lycka, äro vi väl alla ense om. Och att den sanna lyckans säkraste och enda rätta grundval är ödmjuk lydnad för vår Herre och Gud måste vi väl också erkänna. Glöm därför ej nu att, på samma gång som du vårdar den dig skänkta lilla varelsens kropp mönstergillt, också lära den lydnad. För barnet representerar du den högsta makten, och lär du det att i barndomen lyda dig, skall det vid mognare ålder till sin egen lycka kunna, utan upproriskt sinne, föga sig i den Allsmäktiges ledning. Öfva nu också den strängaste tuktan på dig själf, att du i allt ditt görande och låtande gifver ditt barn möjligast bästa föredöme. (Exempel verka, som vi veta, mer än ord.) Du skall på så sätt spara barnet och dig själf många af de bittra sorger och bedrövelser, som rent af framkallas af sådana föräldrar, som

ägna för mycken fostrande vård åt sina barn, under det att de glömma att hälla tukten på sig själfva, glömma, att af barn har man ej rätt att fordra större dygder än dem vi äldre gå i land med. Ofta ser man, att snart sagdt fullkomlighet fordras af de små, i tacksamhet, i lydnad, i höflighet o. s. v. under det att de, som uppställa dessa fordringar, aldrig tänka på, hur de själfva skicka sig just i dessa stycken och just i barnens närvaro.

Så länge barnen äro små och deras begrepp om rätt och orätt outvecklade, få de ej utsättas för frestelse till hvad som ej är tillåtet. Mer än en gång har jag sett små barn förbjudas att röra det och det eller smaka det och det, men ändock har saken lämnats inom räckhåll för barnet. Drifven af begäret efter den förbjudna frukten, men ej af medveten olydnad, tillägnar sig den lilla åter det förbjudna. Bestraffas en sådan handling med aga, verkar den gifvet menligt, i det den hos veka naturer alstrar feighet och rädsla och hos hårdare lynnen trots och vrede. Skola så ock vredesutbrotten bestraffas vet barnet till slut inte hvad det agas för, men känner sig i uppror mot allt och alla och ger sitt missnöje luft på alla upptänkliga sätt. Det vänjes rent af på så sätt till dåligt lynne. Vakta dig för att leda ditt barn så. Haaf i klart minne den gudomliga befallningen: »I fäder, rethen icke edra barn till vrede!»

Den mycket omskrifna kroppsliga agan är nog nödvändig för somliga lynnen, men bör efter min uppfattning högst sparsamt användas och naturligtvis ej för annat än svårare moraliska fel såsom olydnad, osanning i alla dess former, eller om barnet själf, i argt uppsåt, med hugg och slag öfverfaller jämnåriga kamrater eller värnlösa djur. Att aga ett barn därför, att det, under annars tillåten lek, råkat riva sönder sina kläder eller slå sönder något som kommit i dess väg, är gifvet förkastligt. Ordning och aktsamhet äro visst dygder, som böra tidigt inläras, men också de, som så mycket annat, helst genom exemplets makt. Den första uppsåtliga, märk väl uppsåtliga, olydnaden bör efter min uppfattning straffas med efter barnets ålder afpassad kroppslig aga, ty den franträder, sorgligt nog, vanligen så tidigt, att man på intet annat, för det utvecklade barnet begripligt sätt kan låta det förstå, att olydnad mot föräldrarna drar sorg och olycka öfver det. Bestrafningen bör då vara ganska eftertrycklig, appliceras på den lilla fysikens minst ömtåliga parti och utdelas under största lugn och i kärleksfullaste afsikt. Ej, som man ofta får vara vittne till, bestå i under hårda ord och svåra hotelser utdelade ruskningar knuffar och s. k. luggar.

Det förra tillvägagångssättet böjer vanligen den hårdaste vilja, då däremot det senare ofta eggat till vrede och trots och således framkallar i stället för att kväfva onda anlag.

Undanröj, så långt möjligt är, frestelsen till hvad som är ondt, men gör allt för att framkalla och odla de goda sidorna hos ditt barn. Lär det älska sanning och rätt. Vinn redan mycket tidigt genom sann, uppoffrande kärlek deras genkärlek och förtroende, och du skall ha lagt en god grund att bygga den fortsatta uppfostran på.

Detta är nu mina erfarenheter och mina teorier för den fysiska och moraliska barnavården under de första lefnadsåren.

Mycket, mycket skulle jag vilja tillägga om dess fortsättande under de hvarandra aflösende utvecklingsperioderna, om min lifliga öfvertygelse att hvar barn bör skötas efter sitt individuella skaplyne och ej all uppfostran ske efter förut bestämda regler, lika för alla. Men redaktionen har ju uppmanat oss att nöja oss med minsta möjliga plats i dess spalter, och så var det en ung mor, som ville ha råd för sina späda barns skötsel, och af dessa båda skäl har jag nöjt mig med att här orda om grunden för en rätt barnavård. Kanske ger Idun oss en annan gång tillfälle att utbyta tankar om en fortsatt uppfostran.

A . . . s

XXVI.

Några erfarenhetsfrukter af en fyrfaldig praktik.

Klädedräkt. Nyfödt barn klädes i skjorta af mjukt bomull. Ett lämpligt stycke vikes dubbelt och midt på vikningen klipptes en liten rund ringning för halsen. På ömse sidor, litet nedom vikningen, bortklippes ett par stycken, så att det andra bildar ett stort T, naturligtvis litet afrun-

dadt i de inre vinklarna, ty T:s båda armar skola blifva skjortans. Klippes upp i ryggen och sys med mjuka sömmar och fallar. En liten tröja klipptes och sys som skjortan, men kortare än denna och af varmare tyg, gärna ylle om man så vill. Till »lapp» ett omkr. 40 cm. stort, fyrkantigt stycke af mjukt bomull. Blöja dito dito, men betydligt större. Manteln i storlek som blöjan och af bomull som denna, men af tjockare tyg. Lindan, af samma tyg som manteln, är en aflång fyrkant, omkring 20 cm. bred och 80 cm. lång, tillspetsad i ena ändan och försedd med breda band. Huru med dessa plagg skall föraras och med nafvelbindan måste praktiskt läras. Om mössa skall användas, bör den vara tunn och utan många sömmar och snodder. *Före skolåldern:* Skjortan som förut, men hel bak och i stället litet sprund upptill fram. Tröjan bäres fortfarande som lifstycke. Nedre beklädnaden bytes i byxor och lämpligt fotskydd — strumpor och skor. För flickor tillkommer en liten löst hängande klädning och för gossar en blus. *Under skolåldern* är gossarnes dräkt temligen gifven. Flickornas lifstycken bytas i reformlif. Ett par varma ytterbyxor (ej hvita) tillkomma och om vintern en underkjol. I stället för den lösa klädningen nu kjol och blus.

Bädd. Späda barns: en liten madrass af tagel, kudde och täcke, alla försedda med hvita, lätt ombytta öfverdrag. Täcket fastknytes vid sängen. Lämpligare än sparkpåse. En liten skyddsvaxduk. *Före skolåldern* och *under skolåldern:* lika med föregående. Vaxduken bort och en lång nattskjorta kommer till.

Fysisk vård. Späda barn gifves, utan afseende på om de näras med modersmjölk eller ej, hvarje afton litet, ej för varmt kamomillté; i början endast ett par teskedar och mycket svagt samt tillsatt med något socker. Efter hand utan det senare, något starkare och ökad till en liten kopp. Förekommer torsk och verkar mildt rogifvande och lösande. Förordas på det varmaste. Äfven bra i form af ljumma tvättning, då man ömsar blöjor och huden är inflammerad af urin. Dessutom ströpulver, om så behöfs, samt naturligtvis den största renlighet och den lilla kroppens dagliga tvättning med ljumt vatten och ledolintvål. Ej nödvändigt ömsa på natten, om den sista ömsningen företogs temligen sent och den första göres tidigt. Födan bör äfven under natten gifvas sparsamt. Ett friskt barn vänjer sig snart vid denna ordning, och både det och dess mor må bra därpå. *Före skolåldern* och *under densamma* vänjes barnet vid enkel husmanskost. Är magen ej god nog till att fördraga den, sättes den i stånd därtill. Bad och kroppsrörelse. Tidigt i säng. Klent barn göres starkare innan det sättes i skola. Kan annars ej utan men för hälsan följa med nutidens ansträngande skolarbete.

Intellektuell vård. Späda barn kan man ej bråka med utan fara att trötta hjärnan. Huru ofta får man ej höra barnjungfrur långa stunder utan uppehåll sysselsätta en liten unge med i särskildt ton uttalade frågor om och om igen: »Hvar är mamma? Har Tutte nickat åt mamma? Är det synd om mamma när Tutte går . . . » och dylikt meningslöst pladder i oändlighet. Eller mamman själf, när det kommer främmande: »Gå och hälsa på tant! Bed tant komma snart igen till lilla Tutte!» m. m. En liten bugning eller nigning är nog för de små tillsvidare, ja allt framgent, såvida någon annan skall behöfva lägga orden i munnen på dem. Trötta för öfrigt ej barnen *före skolåldern* med onödigt själsarbete och låt dem så vidt möjligt behålla sin individualitet, att de ej alla formas efter ett visst gifvet mönster, detta må vara huru förträffligt som helst. *Under skolåldern* bör isynnerhet kläna fickebarn noga aktas för öfveransträngning. Något kan modern göra därför genom att ej sporra barnet till att läsa mera än det natt och jämnt behöfver för att följa med samt genom att ej gifva det invecklade och tidsödande handarbeten. Har gossen ej håg för läsning, så låt honom lära ett yrke.

Till sist: gif om möjligt barnen en glad barn-dom med ljusa minnen för vandringen genom lifvet.

Barnavårn.

Och härmed må nu den lifliga diskussionen i frågan om barnavård och barnuppfostran för denna gång vara ändad. Ännu ligga visserligen många »insändare» på vårt skrifbord, och kanske ännu flere komma att »dugga efter», men någonstades måste

punkt sättas, och vi anse att tiden därtill nu väl kan vara inne. En del goda uppslag och beaktansvärda synpunkter i det öfverblifna materialet skola vi emellertid tacksamt bevara för framtida användning.

Vårt uppriktiga tack bringa vi nu också alla, som med sina inlägg bidragit till den viktiga frågans mångsidiga belysning. Vi ha oväldigt sökt låta de mest skiftande meningar komma till tals, och vi hoppas att våra läsarinor skola hålla oss räkning för denna vår opartiskhet, liksom att enhvar just därigenom skall finna, att hon dock till sist haft någon liten *personlig behållning* från denna »andarnes sammandrabbning».

Återstår nu att utdela de *femtio kronor*, vi utfäst till *premier*. Därvid kan man antingen tänka sig hela summan tilldelad en enda insändare, om någon sådan skulle anses däraf förtjänt framför alla andra; eller också kanske beloppet anses böra delas i ett par, tre eller flere pris, som tillfalla de inlägg, våra läsarinor anse mest beaktansvärda. Vi bedja därför *alla* för saken intresserade att *ofördröjligen och senast före den 25 dennes* till redaktionen insända sin omröstning samt därvid uppgifva *nummer* på det eller de inlägg, de anse prisvärda, likasom *priset belopp*. Och skola vi sedan, med ledning af denna omröstning, verkställa premieutdelningen.

Stockholm den 10 juni 1898.

Red. af Idun.

Kungamoder.

Ett sjuttiofemårsminne.

»Högssommar det var, när hon först steg i land
Vid Djurgårdens ekar en kväll.
Det var dag utan natt, det var jubel på strand,
Det var jubel i stolt och i tjäll.»

Så lyder sagan om den unga furstinnas hitkomst, hvars älskliga bild i dag hälsar Iduns läsarinor här ofvan.

Som löftets brud i vårens skrud landsteg prinsessan Josefina på Sveriges jord den 13 juni för sjuttiofem år sedan, och den 19 i samma månad förenades hennes öden med arftagaren till nordens konungakronor.

Öfver det unga kronprinsparet Oskars och Josefins första bekantskap ligger något romantiskt. När dåvarande kronprins Oskar hade fyllt tjugutre år, önskade hans höge fader på det bestämdaste att sonen skulle välja sig en maka. Kronprinsen företog i anledning häraf en utländsk resa och besökte under denna flera europeiska hof. Vallet gafs honom emellan många höga furstinor, men för en person med kronprins Oskars upphöjda karaktär var det motbjudande att ingå en förening af tom beräkning. Den, som han ville hemföra som landets blifvande drottning, måste vara hans hjärtas utkorade brud.

Från hof till hof hade konungasonen färdats, utan att finna henne som hans unga hjärta månede betvinga. Brevet, som hans fader gaf honom vid hans afresa samtidigt med en dyrbar ring, var af följande lydelse, en vidsträckt fullmakt för en blifvande konungs val af maka:

»Det hvarvid jag hufvudsaktigen fäster mig, den betraktelse som hos mig träder framför alla är din lycka. I denna förena sig alla mina önskningar, och jag beder försynen leda dig på den väg, där du skall finna henne.»

DROTTNING JOSEFINA SOM KRONPRINCESSA.

Och försynen förde Karl Johans son till Eichstädt, till hertigen af Leuchtenbergs hof. Här skulle han finna bruk för sin faders afskedsgåfva. Men så tänkte han ingalunda själf vid sin ditkomst. Bland de första ord, som han då yttrade till prins Eugène, voro dessa: »Ej som friare anländer jag hit, utan för att personligen lära känna en furste, som är lika utmärkt genom sina dygder som genom sina ärofulla handlingar.»

Många dagar försvunno dock ej, innan det just var som *friare*, som gästen, prinsen från sagolandet uppe i höga Norden, vände sig till sin faders vän och gamle vapenbroder för att anhålla om hans dotters, den unga sköna prinsessan Josefins hand.

Budet om att bruden var korad, att ringen hade funnit sin rätta plats, gick som en löpeld genom nordanlanden, och med glädje gaf konung Karl XIV Johan sitt bifall till sonens val.

Dottern till f. d. vice konungen af Italien Eugène Beauharnais och prinsessan Augusta Amalia af Bayern, henne, om hvilken den store människokännaren Napoleon en gång yttrade, att »hon var den skönaste och ädlaste prinsessan på sin tid», var väl värdig att med jubel hälsas som vår kronprins' brud. Ett lyckligare val har väl sällan någon furste gjort.

Den unga drottningen i skönhetens rike blef *vår* i samma ögonblick hon satte sin fot på den svenska jorden, först genom den makt som ungdom och skönhet i förening alltid gifva och sedan genom sina lysande inre egenskaper.

Lätt kändes myrtenkronan i den sexton-åriga brudens mörka lockar; och kärleken och lyckan gäfvos sina rika häfvor i fullt mått till det unga fursteparet vid tronens fot.

Som de förenade rikenas kronprinsessa under tjuguet år hade Josefine god tid och många tillfällen att vinna sina blifvande undersätters hjärtan, innan den ännu ansvarsfullare platsen som drottning blef hennes.

»Och sin krona hon bar, som den burits af få
I konungens skinnrande borg.»

Särskildt för Sveriges kvinnor äro de år, hvilka hennes gemål Oskar I var konung, af stor betydelse. Sedan Birgers, jarlens tid, har ingen härskare på tronen så tänkt

och ställt för den svenska kvinnan som Oskar den milde, och väl är hans namn värdt att i tacksamt minne af oss förvaras.

Och drottning Josefine står vid hans sida som det värdigaste föredöme af dotter, maka och moder.

»Hon ägde juveler och pärlor och guld,
En prydnad i konungens borg,
Hon ägde en hand, hon strödde dem huld
Till lindring i armod och sorg.»

I femton år under ljusa och mörka dagar delade konung Oskars ungdomsbrud med honom tronen.

»Och hon fyllde sin plats i de gyllne gemak
Af konungens lysande borg.»

Och i sjuåttio år öfverlefde sedan änkedrottningen sin höge make —

»Och hvad kvinnan kan bära, hvem har det ej märkt
Hos henne i konungens borg.»

Ty rika voro dödens skördar och många, vid hvilka drottning Josefine här varit fästad med hjärtats varmaste band, gingo före henne till hvila i den gamla Riddarholmskyrkan, och från hennes sydliga hemland kom den ena sorgposten efter den andra om ömma förluster.

Stor var drottning Josefine i medgången. Den konungliga glansen och platsen på ärans och maktens höjder syntes henne endast som dyra förpliktelser. Och i motgången stod hon som den ädla, sig själf glömmande och uppoffrande kvinnan. En drottning, i med och motgång lika. Hennes makes högt uttalade åsikt, att »äfvén furstar skola en gång svara på häfdernas allshärjarting», var äfvén hennes.

Silfverbrudens krona räcktes drottning Josefine af hennes älskade gemåls hand. Guldkronan åter af tvänne tacksamma folk den 13 juni 1873. Svenska akademien hade i anledning af denna högtid låtit författa ett äreminne, som bland annat innehöll följande:

»Se, maj har åter löfvat våra lindar,
Hör, vakteln slår ännu på lummig strand —
O, det var då du kom med vårens vindar
Och kom med svanorna till sagans land.
Hvad skalden sjöng för femtio år tillbaka
Om väntad gäst, om kungasonens maka,
Ditt hela lif det nu beseglat har,
Och halfva seklet är dess återsvar.
Du blef hvad skalden drömt, hvad Norden velat,
Du blef så svensk, som någon infödd var,
Du led vår sorg, du har vår glädje delat.»

Tvänne år efter denna för hennes hjärta och hennes land dyrbara fest slumrade änkedrottning Josefine in i döden med dessa betydelsefulla ord på sina läppar: »Hvad jag är lycklig! Nu går jag hem! Jag tackar dig, min Gud!»

På kransen som ende efterlevande sonen, vår nuvarande konung, lade på hennes kista, stodo dessa ord: »Välsignadt vare min moders minne», och Nordens folk instämde i sin konungs ord med: Välsignadt vare vår moders minne!

Adelaide Nauckhoff.

En viktig uppfostringsfråga.

Det var en för uppfostrare särdeles betydelsefull fråga, som Kvinnoklubben i Stockholm bragte under debatt vid sin förut omnämnda diskussionsafton d. 18:de sistlidne maj. »Hvilka fordringar böra ställas på undervisningen i naturkunskap för flickor», så lydte ämnet för diskussionen,

hvilken inleddes af fröken Emma Kruse från Bergen.

I sitt föredrag betonade fröken Kruse den stora betydelse naturkunskapen har, icke blott för undervisningen i skolan, utan för uppfostran i sin helhet, för barnens etiska och intellektuella lif. Särskildt undervisningen i hälsolära var af vikt för barnens psykiska och fysiska utveckling. I Norge stode just nu den frågan på dagordningen huruvida konslifvets hygien bör tagas med i hälsoläran och huru mycket ett barn bör få veta om de utvecklingslagar, dess kropp är underkastad. En del pedagoger ansågo att barnen ovillkorligen borde få besked om konslifvets förhållanden, och andra åter hyllade den, hittills såväl i skola som hem i alla sina konsekvenser praktiserade *förtigandets princip*. De förra ansågo det främst vara hemmets rättigheter att meddela barnen kunskap i denna sak, men försummade hemmet denna plikt, borde skolan öfvertaga den. De senare ville ej, att skolan skulle lämna någon som hälst undervisning i hvad konslifvet anginge, ansvaret för att upplysa eller förtiga i denna sak borde helt och hållet vara hemmets.

Fröken Kruse ansåg det vara hvarje uppfostrares plikt att ej vara indifferent i denna fråga, ty icke ens barnen undgingo ju att påverkas af osedligheten, samhällets kräftskada.

Då barnen förundrade sporde, hvarifrån den lille brodern eller systemen kommit, borde man ej duka upp några »storkhistorier», utan begagna tillfället att gifva dem de första upplysningarna om deras gudomliga ursprung. I öfvergångsåldern, då vid sidan af den rent fysiska utvecklingen följde en utveckling af känslolifvet och fantasien, kunde man genom *förtigandet* lätt utsätta barnen för möjligheten att deras fantasi skulle förvillas och för att endast af okunnighet taga skada till kropp och själ. När hemmet af en eller annan orsak underlät att gifva sina barn de kunskaper, som kunde vara dem till hjälp, då var det skolans plikt att taga saken om hand, uppgiftens svårigheter finge icke afskräcka läraren. Om en lärare med allvar och fullt medveten om sitt ansvar gäfvade denna undervisning, skulle han helt säkert känna tillfredsställelse af sitt arbete och barnen skulle gå ut i världen som tänkande varelser, hvilka under ansvarskänsla kunde bestämma öfver sig själfva och sitt lif.

Svar till försvararinnan af de hvita sängtäcken.

Det är en känd sak, att hvita täcken äro mycket använda och omtyckta, och det var ej oväntadt, att den åsikt jag om dem uttalat skulle väcka gensägelse. Visserligen kunde jag anfört åtskilliga både in- och utländska auktoriteter på slöjdens område, som framhållit, huru varsamt och sparsamt den hvita färgen måste användas vid hemmens utstyrelse, men det kan ju hända, att jag vänder mig till någon bekännare af den läran, att hvad som är vackert beror endast på tycke och smak, och i så fall vore mödan spilld. Jag ber emellertid att åter få hänvisa till den omständigheten, att *intet* hvitt täcke blef prisbelönt vid de stora hemslojd-utställningarna i Stockholm 1880 och 1897, oaktadt sådana där funnos

i mängd, hvilket bevisar, att jag åtminstone icke är ensam i min »dom» öfver dem.

Äro kulörta sängtäcken dyrare, mera ägnade att gamla damm uti eller mera ovaraktiga än andra färgade väfnader, såsom klädningstyger, borddukar, möbелtyger, mattor, förkläden, kulörta gardiner m. m.? Eller borde dessa kanhända allesamman helst vara hvita, eftersom denna färg är »skönare än någon annan och praktisk tillika?»

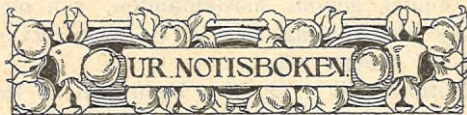
Om lättheten att anskaffa »dyrbara konstväfnader» behöfver jag ingenting »tro», ty jag vet hvad de flesta slag af väfnader kosta i pennningar och arbete och har aldrig påstått, att den obemedlade bör begagna sig af dyrbara sådana. Men jag vet äfven, att man kan väfva de vackraste sängtäcken till ytterst billigt pris, ss. t. ex. med hvitt eller oblekt samt rödt eller blått bomullsgarn, i någon enkel väfnad med tre eller fyra skaft. Om sådana täcken i första tvätt förlora sin vackra färg», måste det bero därpå, att man ej förstätt rätt välja — ty *allt* garn är visserligen icke tvättäkta, icke en gång rödt och blått, — eller behandla garnet, *innan* det användes i väfven, eller ock att man ej förstär konsterna att tvätta kulört, eller ock kanhända på båda dessa omständigheter.

Om virkning har jag aldeles icke yttrat mig, utan i förbigående och i sammanhang med hvad jag kallat »kosmopolitisk prydnadsslöjd», om hvilken säges att den kan vara både *vacker* och *nyttig*, om än icke intressant. Däremot äro anförda friherrinnan Adlersparres (= Esseldes) åsikter i frågan. Hon säger att spetsvirkning är *vacker* »endast med fin tråd i lämpliga mönster, eller utförd i tjocka länkar af bomullsgarn, till afbildning af forntida sydda spetsar» — liksom äfven tät virkning, *då* den utföres i upphöjda mönster i *två färger* till täcken». Visserligen säger hon äfven, att den enklaste knypplade spets är vackrare än någon virkad sådan, men därmed uttalas väl icke något »*hat*» till virkning, ej heller att »hvar och en kan skaffa sig materiel och verktyg till knyppling.»

Slutligen måste jag afstå från äran att kallas både »lörd» och »skriftställerinna», utan presenterar mig såsom en till sparsamhet hänvisad husmoder på landet, som i mer än 25 år haft riklig anledning och tillfälle till att fundera öfver och experimentera med, hur man skall få ett enkelt hem vackert med små medel.

Hvilan i maj 1898.

Hedvig Holmström.

Drottningen väntas återkomma från Honnet till Stockholm omkring den 15 dennes och lär komma att taga sin bostad å Rosendals slott öfver sin födelsedag den 9 juli, hvarefter hon anträder färden till Skinnarböl i Norge, för att där, i likhet med flere föregående år, uppehålla sig några veckor.

Kronprinsessan. Från Kreuznach telegraferas den 1 dennes: Kronprinsessan af Sverige-Norge, som ankom hit den 26 maj, aflade annandag pingst jämte sina två äldsta söner besök hos drottningen i Honnet. På återresan hit gjordes kortare besök hos drottningen af Rumänien och hos änkefurstinna af Wied på Segenhaus. Kronprinsessan afreser härifrån i morgon till Baden-Baden och begifver sig några dagar där efter till Franzenbad. Hälso tillståndet har trots den ogynnsamma väderleken icke försämrats.

De automatiska barn- och turisttält, som Gustaf Wiséns bokhandel i Östersund annonserar i detta nummer, synas nu i sommarsäsongen för sin lätthandterlighet, prydlighet och prisbillighet förtjäna uppmärksammas. Som lektugor för barn, som badtält och till allehanda andra ändamål torde de lämpa sig förträffligt.

Sveriges kvinnor utmanade till brottningskamp. Myvrow Wanwer Geelen, en bekant kvinnlig brottare från Holland, företager för närvarande en tur genom Skandinavien för att väcka damernas intresse för idrott. För det ändamålet utmanar hon de svenska kvinnorna till täflingskamp och hoppas att någon direktio

sport- eller idrottsetablisement vill sätta henne i tillfälle att få visa sin styrka.

Skansens värfest. Under den senaste veckan ha pressens härolder med pukor och trumpet i alla väderstreck förkunnat början, fortgången och slutet af nämnda traditionella fest. De ha — förstås i andanom! — fägnat oss med genljudet af Skansens kyrkklockor och kanoner, dragspel och nyckelharpor, fioler, messingsinstrument och sängstrupar, trakterat oss med alla under festen inmundigade läckerheter, stammande förnämligast från väffeljärnet, vintunnan och kaffepumpan, samt upprullat den ena tafan granare än den andra öfver det brokiga marknads-lifvet, folkdanserna och de historiska tågen.

För Idun återstår för ögonblicket just icke annat än att konstatera, att mor Kajsa Brita i Häggdånger, den där ock Lovisa Petterkvist och fru Alfhild Agrell kallas, framgångsrikt, som väl var att förutse, upptagit Delsbostintans mantel och skördat stormande munterhet med sina lustiga infall och kvicka gladlynta historier — *af eget fabrikat*, att Maria Eleonora — liksom de öfriga drottningarna och hoffruntimbret i allmänhet — var fager under ögonen, att drottning Kerstin — hur morsk hon såg ut — icke var riktigt sadelfast, utan måste anlita rå mannkraft för att kunna tygla sin ystre springare, att Johan III, glömsk af sin konungliga värdighet, galant gjorde honnör för några applåderande ungmör, till tack hvarför han inhöstate den vanvördigaste skrattsalva, att de öfriga höga herrskaperna — synnerligast Gustaf II Adolf och Karl XII — sväfvade i högre rynder och visade vederbörlig suverän likgiltighet för alla utom sig själfva, att munkarna med sina spelande blickar och leende läppar föreföllo starkt i behof af ytterligare spänning, medan däremot nunnorna, okroppsliga små åkerspöken, tycktes ha fått en djupare inblick i alltings fåfänglighet, samt att bland åskådarna kvinnfolken voro värst i att sätta öfver stängsel och trampa ned gräs-vallarna.

Men endera dagen tänker Idun »återkomma till ämnet» i och med biografien öfver en af de ledande damerna — vi säga icke hvilken —, författad af en annan af de kvinnliga förstyrearna vid Skansens nu lyckligt affirade värfest.

Dramatiska teatern. En hjärtligare och varmare hyllning än den, som kom fru *Helga Hoving* till del vid hennes afskedsrecet i fredags, kan man ej gärna tänka sig. Oupphörliga applåder, minst ett dussin väldiga lagerkransar, massor af blommor och en oräknelig rad af inropningar — allt vittnade om, hur skattad och afhållen den älskvärda och framstående skådespelerskan varit, och hur saknad hon kommer att bli. Afskedet från scen och publik var verkligen gripande och fru H. var synbarligen djupt rörd. Hon kommer också att vid dramatiska teatern lämna ett tomrum efter sig, som ej blir lätt att fylla. — Fru Hoving afreste redan på lördagen till sitt nya fädernesland, Finland.

«Familjemeddelanden».

Under rubriken »Familjemeddelanden» ha vi anslagit en bestämd plats på andra sidan i vår *annonsbilaga* för s. k. *legala annonser* och *for dem fast ställt ett pris, som rätt mycket understiger vår annars beräknade annonspris, eller för födelse-, förlofnings- och vigselannons kr. 1: 50 samt för dödsannons inom ram kr. 5: — ett pris som måste betraktas som synnerligen moderat, då hänsyn toges till vår upplagas ovanliga storlek och den jämna och utbredda spridning till känna gifvandet därigenom erhåller.*

Redaktionen af Idun.

Patent. Ångrostadt Kaffe.

Specialité: *Finfina Javablandningar.* Genom öfverlägsen rostning och fin arom *bäst* — genom dryghet *billigast.* Allm. Tel. 6567. Holländska Kafferosteriets Nederlag, Stureplan 6, Sthlm.

„Ett minne blott.“

Skizz för Idun af Helmy Rinders.

Snälltåget brusade in vid den lilla stationen, dörrarna slog upp, och konduktörens stämma ljöd: »Ringeby en minut, Ringeby en minut,» till slut endast som ett aflägsset sorl ögonblicket innan det ånyo satte sig i gång.

»Adjö, pappa lilla, och tack för de här dagarna; hälsa mamma, tack för skjutsen och kom snart till Stockholm och hälsa på oss! Nå, Lilly, har du sagt riktigt adjö åt morfar?» och därmed lyftes ett litet ljusst hufvud upp i kupéfönstret för att vifta ett sista farväl till morfar. Denne svarade med ett svänga mössan högt öfver det grålockiga hufvudet, lika hurtigt som trots någon skolpojke. Anghvislan ljöd, och så brusade tåget vidare framåt.

Nu först vände sig fru Magda inåt kupén för att ordna sina tillhörigheter. Så ja, där uppe låg plaidfodralet bra, där fick hattasken rum, och här var väskan med kakorna i, »den tror jag det är bäst, att vi behålla nere, eller hur, Lilly?»

»Jaa, mamma», och med ett litet belåtet grymtande dök den tillfrågade ögonblickligen ned i kappåsen.

Under tiden gjorde Magda det trefligt åt sig inne i ena hörnet, tog fram sin bok och satte sig bekvämt till rätta, fast besluten att egna ett par timmar åt det för henne sällsynta nöjet att läsa en s. k. »roig bok». Hemma hade hon ytterst sällan tid därmed, fullt upptagen som hon var af sitt hushåll, sin man och sina fyra småtingar, men stundom kom den gamla bokvarmen sedan forna dagar öfver henne och detta isynnerhet, då hon som nu hälsat på i det gamla barndomshemmet på några dagar och påmint sig gångna tiders vanor och tycken. Senast i går kväll hade hon skratat åt sig själf, då hon, sedan alla andra — enligt landssed — tidigt gått till sängs, smugit sig öfver vinden och likt en skolflicka krupit upp på en stol och öfverst ur bokskåpet plockat ned gamla undanlagda folianter, nötta, tummade, trasiga band, alla så kära sedan ungdomen. Se hvilken mängd, och här dessutom Ingemann, Cooper, Alcott, de träda alla så tydligt fram för hennes minne med de ljusa färger, som hvila öfver en lycklig barndom. Och med öm hand vänder hon bladen här och hvar, ser Waldemar Seier skymta fram i kunglig gestalt, ser indianernas tomahawker blixtra, skrattar åt upptågen i »Gosskolan i Plumfield», — och under allt detta genomtränges hon af de känslo, hvilka brukade fylla henne för aderton, tjugo år sedan. Hon gripes af samma oreflekterade njutning som då, endast svagt blandad med en nyans af vemod vid tanken att förtrollningen snart är bruten, och att så fort boken är igenslagen hon upphör att vara den drömmande femtonåriga tärnan, för hvilken den vida världen låg utbredd som en sagoskimrande rosenö, full af hjältar och kungar och sköna riddarefruar. Helt kan dock ej förtrollningen brytas, så länge hon är kvar på det gamla kära Ringeby med alla dess tusende minnen. Ibland har hon måst kasta en blick bort till den lilla sängen, där någon af hennes småtingar sofvit, för att verkligen förvissa sig om att de sista tolf åren ej äro någon dröm blott, — så levande har den flydda ungdomstiden stått för henne, helst här i hennes forna flickrum med sin gammaldags hvita möbel med de randiga öfverdragen, de nystärkta kattungardinerna och den röd- och hvitrandiga rullgardinen, som nedfällt mot den sjunkande solens strålar kommer hela det lilla rummet att lysa rosenrött, som hade en rosafärgad ampel där spridd sitt sken. Hur många gånger hade hon ej räknat rutorna i tapeten och för hvarje gång undrat öfver att hon aldrig kunde få summan att stämma med de föregående räkningarna! Och så hade hon hört steg öfver vinden, dörren hade öppnats, och husjungfrun stigit in med vedbärarn i handen, dragit upp spjället i den grönflammit målade kakelugnen och så med hög röst förkunnat: »nu är klockan half åtta, nu är det dags att stiga opp.» Och så brådskan att bli klädd och färdig, tills frukostringningen ljöd kl. 8.

Hvilka tankar, som föddes och formats här i denna lilla kammare! Ungdomsfantasier, fröjder och sorger, — med deras obestämbara längtan och undran inför hvad som komma skall, luftslott och drömmar, flickvänskap och flickförtroenden, samt så till sist denna klargjorda längtan — ej efter det obestämda längre — utan efter denne ende, efter honom som utträngt alla andra drömmar med en sådan koncentrationens

makt, att utan honom blir lifvet färglöst, matt, tyngande.

Och så slutligen lösningen på gåtan: jublet, det berusande jublet: »jag är hans, jag är hans», alla ljufva små förtroenden, alla ömma kyssar som växlats här inne, tills hon som en lycklig brud med darrande händer fäste slöjan i sitt hår och lät sin tårfyllda blick glida med ett afsked kring rummet. För Magda tedde det sig sedan alltjämt fylt med en skär, jungfrulig poesi; den minskades ej med åren, den framstod kanske klarare än förr, ju längre hon själf kom ut i världsom sorgernas hvirvel, den verkade på henne som ett lifgivande elixir. »Jag tror du blir ungdomligare för hvar gång du kommer från Ringeby, vännen min,» brukade hennes man säga och leende se henne in i ögonen. »Och vackrare, tror jag också,» tillade han då ibland och klappade henne ömt på kinden. »Töserna få allt duktigt göra, om de skola hinna upp dig,» och därvid lät han en beundrande blick glida öfver den fylliga, välformade gestalten och det intagande ansiktet.

»Ja, men tänk Nils, hvad det är synd om dem, att de ej få växa upp på landet,» brukade hon då svara. »När jag jämför min barndom med deras, tycker jag de äro vanlottade, hur bra de än kunna ha det för öfrigt. Ty ingenting, ingenting kan ändå jämföras med gamla, kära Ringeby och det friska lifvet därute!»

»Du lilla toka på tretti år,» genmålde han då och avslutade så argumentationen på sätt som han för bäst fann.

Inne vid kupéfönstret satt nu Magda och studerade, denna gång dock ej någon medeltids- eller skolflicksroman, utan i dess ställe en levande nutidshild, med så mycket större intresse för henne som hon känt författaren under sin första ungdom och då till och med — det måste hon erkänna — haft en viss förkärlek för honom, utmålat honom med alla fullkomlighetens färger och ibland i vakna drömmar tyckt sig vandra vid hans sida lifvet framåt. Det hade varit månader, som hon hoppats och längtat, att han skulle komma till Ringeby, ehuru hon visste, att han måste hålla terminen ut i Upsala, och det hade varit dagar under den därpå följande julen, då hon tyckt sig märka något ovanligt hos honom: en blick, ett ord, en handtrykning, som kommit hennes hjärta att klappa med hastiga slag. Men det hade alltsammans gått så flyktigt förbi, att hon sedan mången gång frågat sig själf, om det ej blott var en inbillning af henne, detta som för tillfället kommit hennes pulsar att slå? Ej ett ord hörde hon sedan från honom under det kommande året, och efter dess förlopp kom Nils, kom »den rätte» och gjorde med ens slut på all tvekan och frågan. Under alla dessa år hade hon blott sett honom en enda gång, och det hade varit, då hon som nygift hörde Faust på k. operan. I logen midt emot hade en kikare oupphörligt riktats mot henne, och då hon till sist omedvetet vände hufvudet ditåt, mötte hon hans sorgsna ögon och bleka ansikte. Hon hade känt sig vemodig därvid och följande dag omtalat det för Nils. Sedan dess brukade han skämta om »hennes första kärlek», och när ett par arbeten af den unge lofvande författaren utkommit, hade han genast köpt dem och egenhändigt öfverlämnat dem till Magda, för att — som han skämtande sade — själf öfvertyga sig om hvad verkan dessa öfverraskningar skulle ha på henne. — Så äfven denna gång. Till reslektyr hade han anskaffat den sista lilla novellsamlingen, kallad »En återblick», ägnad författarens gyllene ungdomstid. På bortresan hade Magda haft sällskap i kupén med en bekant familj, — på Ringeby hade hon glömt bort den boken för alla andra, — men nu fördjupade hon sig i en liten berättelse, kallad »Hon och ingen annan».

Men — hvad var då detta? Magda satte sig plötsligt rätt upp och ned, ögonen flögo utmed sidan, hon hörde ej vidare Lillys prat bredvid sig, hon blott läste — läste — läste. Var det väl möjligt, var det sant hvad som här stod? Menade han verkligen allvar med hvad han här skrivit? Här var ju intet tvifvel om hvem han skildrat, hon mindes det ju alltsammans så väl: julbudningen hos grannarne dagen innan han skulle återvända till Uppsala, hur han dansat med henne tre, fyra danser utom kotiljongen, hvari han lämnade henne en liten bukett af röda pappersrosor, som hon ännu förvarade i sitt minnesskrin, hur han med sin friska stämma sjungit »O ungdom, hur fager du är!» tills tårarna stigit henne i ögonen och så — last but not least — hur de efter festens slut möttes i salen under kronan för att säga hvarandra far-

väl, ty tidigt följande morgon skulle han resa. Här stod det ju, — och i hennes minne stod det också skrivet, — hur han fattade hennes hand och höll den fast och länge tryckt i sin, under det hans ögon sökte hennes för att i dem läsa afskedets smärta. Kanske hade de ej afspeglat den så som han önskat det, kanske läste han i dem en barnslig oskuld och ett lugn, som han ej ville rubba, alltnog hans läppar tego, och när så till sist värden med ett högt: »fröken Magda, släden väntar,» väckte dem ur deras dröm, då släppte han hennes hand med en suck och med ett tonlöst »farväl».

Sådan var den enkla lilla skildringen. Men den utfylldes af tankar och känslor, så varma och ungdomsfriska, att Magda kände sig djupt gripen därpå, rycktes så med i berättelsen, att hon vid dess slut nästan ej kunde fatta annat än att just »Hon och ingen annan» verkligen skulle tillhöra hjälten — författaren.

Men så följde därpå en liten vemodig, stundom bitter skiss: »Ej för mig», där han, än resignerad, än utbristande i förebråelser mot sig själf, för att han ej begagnat tillfället att vinna hvad som möjligen kunnat blifva hans, misströstar om sin framtid och afsäger sig kärlekens lycka.

Boken sjönk ned i Magdas knä. Stora tårar föllo sakta utför hennes kinder, framlockade af medlidandets milda genius — — —

Tåget stannade ånyo. Dörren flög upp, en herre steg skyndsamt in, och så slogs dörren åter igen. I nästa ögonblick hade han vändt sig om: hans och Magdas ögon möttes.

Var det hallucination eller var det verklighet? Hade hennes tankar frambesvurit hans bild, eller var det verkligen han, Einar Skotte, som stod framför henne, manligare än förr, men sig ändock lik, med ögon så vemodiga, djupa, talande —

»Förlåt,» bröt han slutligen tystnaden, som började kännas pinsam för dem bägge, »förlåt att jag steg in här, men jag valde verkligen en »Rökning förbudet», ty när jag försökte mig in i rökkupén, stod där luften hvit och tjock som moln. Jag kunde ej ana,» tillade han med lägre röst, »att jag härinne skulle finna er.»

»Nej, lifvet bereder oss ibland öfverraskningar,» sade hon med ett försök att återvinna jämvikten, men i detsamma slog henne medvetandet om att hans bok låg där, låg i hennes knä, och med en hastig rörelse drog hon den ned på soffan under resfilten. Men Einars skarpa öga hade dessförinnan upptäckt den, hennes rörelse hade starkt intrycket af att hon just nyss sysslats med läsningen därpå, och det var med möda han hejdade de ord, som ville bana sig väg fram öfver hans läppar.

Till all lycka närmade sig nu Lilly, ställde sig midt emot honom och frågade uppriktigt och rakt på sak, som fyraåringars vana är: »Hvart ska »farbror» resa?»

»Till Stockholm, min lilla vän,» genmålde han blidt, lyfte henne på sin starka arm och satte henne så ned på sitt knä. Här trufdes Lilly förtäfligt, tack vare den pickande klockan, som kröp fram ur västfickan.

»Är det er minsta lilla tös?» frågade han så, mest för att bryta tystnaden.

Och därmed hade han valt det rätta ämnet, ty nu blef Magda med ens vältalig; då det gällde att skildra sina barn och sitt hem, saknade hon aldrig ord. Längst dröjde hon kanske vid beskrifningen af sin äldsta tös, den elfvaåriga, ljuslockiga »lilla» Magda. Inom kort hade de så öfvergått till flydda tider, talet föll på gemensamma vänner och gemensamma minnen, och vid de ofta återkommande: »Minns ni —?» skrattade de rätt godt; snart voro de inne i den förtroliga samtalsstol, som uppstår mellan goda vänner, som — fastän skiljda genom tid och rum — ändock aldrig förlora hvarandra helt ur sikte.

Medan de så språkade, hade Lilly oafbrutet sysslats med den intressanta klockan, men slutligen tog tröttheten öfverhand och det lilla ljuslockiga hufvudet sjönk sakta ned mot den nyvunne »farbroders» bröst. Med ett nästan kvinnligt ömt uttryck i sitt ansikte betraktade han henne under tystnad såsom hon låg där rosig och ljuf med de små knubbiga händerna ännu under sömnen fasthållande den kära leksaken. När han sedan höjde blicken, mötte han Magdas fuktigt glänsande ögon.

»Vet ni, hvad som faller mig i minnet? Det är blott tre ord; får jag upprepa dem för er? Ej för mig, så lyda de,» sade han med djup tonvikt och fäste sin talande blick på henne.

Magda reste sig litet upprörd.

»Skall jag lägga henne på soffan,» frågade hon en smula nervöst, »det blir tungt för er att hålla henne.»

Vägghyra, Mal och Bakterier utrotas af **Aktiebolaget Desinfection**

i rum, fariyg o. bostäder, allt på stället — utan bortförande af möbler.
Rikstel. 34. — Kontor: 11 A. Vestra Trädgårdsg. 11 A. — Allm. Tel. 7494.

»Ej det minsta; vi skola blott svepa filten om henne — så där ja, nu har hon det så bra — och jag med — Det är ej alla dagar man får hålla en sådan här liten ljusal i sina armar.»
Magda satte sig åter med mitt emot honom. Därvid föll hennes blick på boken, som nu låg där med titelbladet uppåtvändt; den skyddande filten hade ju Lilly fått.

Nu var det ej värdt att tiga därmed.
»Se här hvad min man skaffat mig till reslektyr,» sade hon glädt och tog upp boken från soffan. »Jag har nyss börjat den,» tillfogade hon litet urskuldande, i hopp att slippa afge något omdöme om den.

»Nå, hvad säger ni om mina själfbekännelser? Det är kanske med dem som det brukar stå om tillvarataget gods, att »de äga intet värde utom för den ursprunglige ägaren». Också tvekade jag länge, innan jag lät dem se offentlighetens ljus. Som ni kanske sett, äro de egentligen förda, i dagboksform, äro därför skrifna under de starka intryck som vi erfara under den första ungdomstiden. Den är nu dess värre »passé», men intrycken lefva kvar — ej lika trotsigt glödande — men lika djupt och genomträngande. Just därför tyckte jag mig nu ha rättighet att skicka ut dem i världen, tolf, tretton år sedan de först skådade dagens ljus. Kanske — fortsatte han med lägre röst — »var det också något annat, som lockade mig därtill. — Ser ni, när man som jag är efter år burit sin hemlighet djupt inom sig, i tysthet rufvat öfver den, vänt på den — åt alla håll och betraktat den från alla sidor, men ständigt blott med sina egna ögon, då gripes man till sist af en okuflig längtan att låta den komma ut ur gömslet, låta den tränga till andra, — eller — kanske — blott till en enda. — Ni tycker, att jag är svag, inte sant? Men nu fröjdas jag åt att ni läst den, nu är mitt mål vunnet. Jag har läst i ert ansikte, att ni känner innehållet af de båda små skizzer, som i sig innefatta alla de andra. Då vet ni också min hemlighet; misstycker ni den?»

Utän ett ord räckte hon honom handen. Han fattade den och höll den länge i sin.
»Förstod ni det aldrig?» hviskade han fram.
Hon skakade på hufvudet. »Ibland trodde jag

att — att ni brydde er litet om mig, men — med en nyans af förebräelse i rösten — »ni sade ju aldrig något.»

»Nej,» vidtog han lifligt, »ser ni, däri har just min olycka legat. Skrifva, det kan jag ju hjälpligt, men tala — och tala i rättan tid i synnerhet, — den förmågan har aldrig kommit på min lott. — Därför går jag nu här också,» tillade han med ett leende — »som en gammal enstöring, som ni ser.»

»Ja, men det får ni inte göra,» genmälde Magda med eftertryck, »ni som är i er bästa ålder, ej fyllt fyrtio år ännu, och kan skrifva så vackert, ni måtte väl kunna skrifva in er i någon snäll och präktig ung flickas hjärta, äfven om ni ej vill tala till er förmån.»

Han skakade afvänder på hufvudet.
»Jag har så litet intresse för dem,» erkände han med betänksam min, »och de å sin sida hålla mig visst för en ohjälplig tungus. Det är ej alla,» — här skrattade han lågt och musikaliskt, — »som fatta ett så plötsligt förtroende för mig som den här unga damen,» och därvid strök han sakta de ljusa lockarna ur den varma lilla pannan. Så suto de båda tysta en stund.

Plötsligt såg han upp med ett egendomligt leende, som hade något roligt fallit honom i tankarna, och så frågade han omedelbart:

»Har ni läst en bok af Marie Corelli, som heter Thelma? Ja, då minns ni nog också, hur Lorimer, som älskade hjältinnan, ej kunde vinna hennes hand, utan i dess ställe efter långa år tröstade sig med en ny »Thelma», den sjutton-åriga dottern till hans första kärlek. Hvad säger ni om den tillämpningen på mig?» Magda stirrade på honom med stora förundrade ögon. Till sist brusto de båda ut i ett hjärtligt skratt.

»Nej, förlåt mig, men det var för oemotståndligt komiskt,» utbrast Magda slutligen med skratet ännu lysande i sina stora blå ögon.

»Det komiska och det tragiska, — ja, det vet ni nu, hur de ofta förhålla sig till hvarandra,» svarade han med en lätt suck. »Men skämt åsido, hinner jag nog ej — med min kända senfärdighet — bli färdig till det viktiga steget förrän om en 6, 7 år, och då är er Thelma en utslagen ros, — men då, ack, då är jag ju gammal

redan och passar ej med mina 44 år till hennes aderton. Ah nej, det är nog så med mig, att i den stora dragningen faller aldrig mitt nummer ut — —»

»Säg inte så,» bad Magda varmt och räckte honom ånyo sin hand, »liksom jag en gång fann »den rätte» och — trots alla de små motigheter, som ju möta oss alla här nere — funnit lifvet rikt och stort och skönt tillsammans med honom, så skall ni också helt säkert en gång finna ert »bättre» jag, den maka, som skall förstå och älska er, äfven om ni ej har den första ungdomens entusiasm öfver er. — Ni måste komma till oss ibland,» fortsatte hon lugnare, »jag vill så gärna, att Nils skall lära känna er, och vi båda skola gemensamt söka draga er ut ur ert skal.»

»Tack,» sade han endast. — I detsamma stannade taget, och Lilly tittade upp, med stora förundrade ögon. »Hvar är klockan?» var hennes första fråga.

»Ja, det var rätt, Lilly, att du påminner din mamma om tiden; nu äro vi strax framme,» och fru Magda började skyndsamt hopsamla sina effekter.

»Ja,» genmälde Einar Skotte tankfullt, i det han reste sig upp. »Vi ha i dag fått genomgå en hel del af våra minnen; till dem få vi nu ytterligare lägga ett. Ty snart är också detta sammanträffande med alla dess skiftande intryck — hur lifligt det än skall stanna i min hägkomst — snart är äfven det likt alla de andra — ett minne blott!»

Innehållsförteckning:

Rosalie Olivecrona; Anna Lindhagen. (Med porträtt.) — Kvinnoägarna vid 1898 års riksdag. II. (Forts. o. slut.) — »Mödrar emellan». XXIV—XXVI. (Sista serien.) — Kungamöder; ett sjuttiofemårsminne af Adelsöns Nauckhoff. (Med porträtt.) — En viktig uppfostringsfråga. — Från Iduns läsekrets. — Ur notisboken. — Teater o. musik. — Ett minne blott; skiss för Idun af Helmy Rinders. — Tidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

Jag är hvit, jag är röd;
Jag har purpurens glöd,
Jag har sol i min blick
Och behag i mitt skick.
Ibland skimmer och glans
Uti festsmäckad sal,
Båd' på bröllop och bal
Jag reste min tron.

Men ej alltid är »lyst»,
Där man bjuder mig in —
Mången brännande tår
Har jag känt på min kind.
Nu jag kommit i hamn
Ty nu gissas mitt namn,
Och gåtorna små
De skvallra också.

Hvad ädel drufva, mogen, skänker.
Ett smycke som i kvällen blänker.
Hvad fick ni sista nyårsdagen?
En liten vårpoet i hagen.
En blomsterboja, som dock trycker.
Ett vackert namn — så mången
tycker.
Hvad sjöman tog så glad i hågen.
Hvad tänkte han då sist vi såg'en?

Ett namn bekant i »Kongens by».
Ett ord som frändskap har till »fy!»
En liten, känd för idoghet.
Hvad föregick vårt alfabet?
En treflig sport — om man har tur.
Hvad kisse tog som satt på lur.

Hvad sätter stil på vaktparaden?
Hvad finnas många uti staden?
Hvad bräckta skutan redlös sökte.
Hur veden var som endast rökte.
Ett namn, så nätt, på fina tiken.
Hvad böra kungar sina riken?
En buske som i junidagen
Man stannar vid, så ljuft betagen.

En annan eftersökt af — nej!
Den hulda jag förräder ej.
Och nu till sist en ödmjuk bön
Till Idun, att som diktarlön
Få hälsning sända »F. M. C.»
Ifrån en liten vild — —

Pensé.

Hopfogningsgåta.

1	2	3
X	X	X
X	X	X
X	X	X
X	X	X

4	5	6
X	X	X
X	X	X
X	X	X
X	X	X
X	X	X

De med kors tecknade rutorna skola ifyllas med bokstäfver, så att de gifva 6 geografiska namn. Raderna läsas uppifrån—nedåt.
1) Stad i Schweiz, 2) furstendöme,

3) stad i Italien, 4) stad i England, 5) stad i Schweiz, 6) stad i Birma.
Sammanskjutas figurerna, bilda de 6 bokstäfverna i den vågräta raden namnet på en gammal stad i Tyskland. Slutbokstäfverna af 4, 5 och 6 bilda namnet på en flod i Ryssland.
Belé.

Kvadratgåta.

	1	2	3	4	5	6
1	1	2	3	4	5	6
2	2	7	4	5	6	2
3	3	4	8	9	2	1
4	4	5	9	10	11	6
5	5	6	2	11	6	12
6	6	2	1	6	12	6

Orden beteckna:

- 1) svensk järnvägsstation,
- 2) något rundt,
- 3) djur,
- 4) kvinnligt arbetsmateriel,
- 5) komma och fara,
- 6) flod.

Moster Lisa.

Charad.

Mitt första i fornnordisk borg
Du säkert såg, och riddarns sorg
Där släcktes snart vid bardens sång,
När han sin harpa satt i gång.

I sommarns milda mänskensnatt
Du säkert gick mitt andra glädt,
Men hör nu, hur mitt hela lyder,
Och på minuten du det tyder.

Så lyssna då, mitt hela hör,
Det dånar liksom stormens kör,
När klippan hän den störtar mot
Och delar sig invid dess fot.

Men lyssna än, det hörs ej mer,
Dess styrka lagt sig, som du ser.
En vänlig hälsning var det dock
För lifvet, men för döden och.
J. Kling.

Siffergåta.

- 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 = ett vinternöje,
- 5, 6, 7, 9, 1 = en storstad,
- 5, 3, 2, 1 = ett plagg, som värmer,
- 1, 3, 4 = ett viktigt födoämne,
- 7, 9, 4, 8 = en härlig sport,
- 7, 3, 8 = hvad vinkeln är,
- 5, 3, 7, 2, 6 = en glänsande tingest,
- 7, 9, 1 = ingår i uppfostran,
- 4, 9, 1, 6 = ryktbar kvinna från sagotiden,
- 7, 3, 4, 6, 1 = hvad den djärfve ej kan göra,
- 2, 6, 8 = hvad du ej får vara.

Iris B.

Lösningar.

Sifferlogogryfen: Hjärterdam: dam, rad, Märta, hjärta, Ahmed, dram, maj, ära, tjära, märr, haj, hed, mader, rader, träd, härmar, ärmar, retar, metar, ed, med, hem, härd, tård, jam, tam, Herta, rar, ära, har, träder, hare, tjäder, harm, hat, marter, arter, arm, mat, dämt, jämt.
Charaden: Skorsten.
Akrostikonet: Malmköping: makar, aster, löfte, manet, krona, Östen, piska, inresta, nedstieka, glammat.
Triangeluppgiften: Amerika—Steiermark: tik, arm, Ree, sik, ask, Sam, mes, ers, ris.
Vokalförändringsgätorna: N:r 1: tagel, tegel, tygel. N:r 2: Aron, »oron», öron.

Bland nu befintliga Cacaosorter intages säkert förnämsta platsen af HULTMANS CACAO Guldmedalj
vid 1897 års Konst- och Industriutställning i Stockholm.